

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill.
Vidéken: félévre 8 kor., negyedévre 4 kor. — fill.

FŐSZERKESZTŐ:

BENEDEK JÁNOS.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:

SZÉKELY IMRE.

POLITIKAI ROVATVEZETŐ:

Dr. BOROSS LAJOS.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Főter 42. szám. Lamprecht palota,
első emelet, az udvarban.

Magyar kereskedelem.

január 20.

A magyar ember annyira ragaszkodik saját iparához, saját terményeihez, hogy külföldi cikkeket nem is használ. Lenünket és kenderünket magunk szójuk meg vászonnak s így a rumburgi vásznat csak hírből ismerjük, kitűnő gyapjunkat nem visszük ki Angliába, hogy ott finom posztót készítsenek belőle, hanem mint hazai gyártmányt magunk használjuk fel s a magyar gavallér kizárólagosan magyar posztóból csináltat magának ruhát; hazai jó csokoládénkat előnyben részesítjük az osztrák (blundenzi gyártmányu) Suchard helyett, asszonyaink kizárólag csak magyar cukrot vásárolnak, annyira, hogy Budapesten vannak előkelő üzletek, melyekben osztrák cukron kívül mást nem is kapunk, mert a közönség ezt követeli kereskedőinktől (annyira megy ez az osztrák cukor-kultusz, hogy 1903. év novemberében több osztrák cukor jött be országunkba, mint bármikor azelőtt); jó dohányunkat földolgozzuk szintén magunk, természetesen csak azért, hogy jó szivart csak Ausztriából lehessen hozatni; jó borainkat kiküldjük, hogy mint

drága cognacot visszavegyük; házi-asszonyaink a calvil-almákat hozatják be a pompás erdélyi pónyik-és batul-almák helyett és silány kávéjukat az idegen trieszti és fiumei „5 kilogrammos kávébehozatali társaságoktól“ hozatják, nehogy véletlenül a debreczeni vagy kolozsvári kereskedőinktől kelljen azt megvenni. Folytassam? Ez a téma is kimeríthetetlen.

Végül nem lenne teljes a kép, ha meg nem emlékeznénk önmagunkról is, hogy mily messzelátó politikával támogatjuk iparunkat és kereskedelmünket. Szinte mesébe való dolog az, a mi előfordult az Országos Iparegyesület Czukorka és Csokoládégyártási Szakosztályának egyik legutolsó ülésén. Eszakosztály ugyanis fölterjesztést intézett a kormányhoz, hogy az amugy is alacsony sur-taxe-ot ejtse el a jegeczukorra, természetesen azért, hogy azt Ausztriából most már teljesen akadálytalanul hozhassák be. Sőt olyan csoda is megeshet nálunk, hogy mikor pl. egyes ügyekben a kereskedelmi és iparkamara előrelátó és céltudatos politikával a kereskedők jól fölfogott érdekében a kormánnyal ellentétes véleményének ad kifejezést, ekkor akadnak kereskedelmi testületek, me-

lyek a kormányt a kamarával ellentétesen informálják, természetesen mindannyiunknak kárára.

Nagyobb dicsőségünkre, kereskedelmi és iparos házaink legtöbbjében a szellem még ma is német, a levelezés, könyvvezetés pedig majdnem kizárólag az.

Ime pár vonással bemutatnánk, hogy Magyarországon mennyire támogatja mindenki a magyar kereskedelmet. Hogy tökéletes lenne ez a kép, arról szó sincs, de hogy igaz, azt mindenki, a kinek valaha alkalma vagy kedve nyílt mélyebben belenézni közgazdaságunk viszonyaiba, tudja.

Lehet-e még ezek után reményünk, jogunk azt hinni, hogy lesz még egykor magyar kereskedelem, magyar ipar, magyar kereskedő és iparos-osztály?

Mig azonban közgazdasági ér-zékünk jobban kifejlődik, míg a nemzet összesége megéri arra, hogy e kérdéssel, mint a mindennapi kenyérrel alaposan foglalkozzék, keressük, kutassuk mi, egyszerű munkások azt a fonalat, mely bennünket ebből az utvesztőből kivezet és a közgazdasági összhangot megteremti. Mert mindaddig, míg a természet törvényével szembe helyezkedünk, mindaddig,

A csók.

Irtá: Miklós Jenő.

Ebéd után volt. Détsy Dezsőné, ez az akaratos, fekete asszony egy nagy gesztenyefa alatt ült a kertben és valami kézimunkán oltogott. A gesztenyefa árnyéka reá és sötét foltot vetett körül a homokos tisztáson, ennek a foltnak közepén, mint valami színes buborék, csillant, ragyogott a fehér ruhás asszony. Nem messze tőle a rózsauton férje nyeste a rózsatöveket, töröltőre járt a keskeny nyílásban, olykor levágott egy-egy nagy, teljesen kinyitott rózsát és az asszony felé dobta. A rózsák ott heverték szanaszét a földön, néhány a kerti asztalkára esett, egy pedig az asszony ölébe, azt a haja közé tűzte. Messziről a kert tulsó végéről ide hallatszott a fűvet kaszáló parasztok kaszaköszörülése.

A férfi bejárta az egész rózsautat, megfordult és lassu, egyenes lépésben az asszony felé jött. Leül vele szemben. Egy rózsának a szirmát apró szeletkére vágta a kerti ollóval, kalapjába szórta, aztán ráborította az asszonyra. A vérvörös kis pettyek elhulítottak a ruhán, a szép nyakon, egy meg éppen odapergett az ajkára. Erősen odatapadt, csak az asszony leheltetére rezdült meg egy kisé.

Détsy Dezsőné ölébe engedte a kézimunkát és az urára nézett. Ez szomorúan, kisé fáradtan pillantott rajta végig, tekin-

tete alig, hogy elsimult, aztán hirtelen meg-rándult az ajka. Az asszony — pedig mosolygott — alig tudta elfojtani föltörő sikolyát. Közelebb húzta székét és lassan hosszabban kinyújtva az asztalra tette két karját.

— Nem fog soha megbocsájtatni, Dezső? Nem ömög meg magam, mert gyenge vagyok, szeretek magukkal élni a gyermekeim között. Itt hagyni őket? De maga kergessen el engem, megyek! Magamtól nem, csak ha megtöltja, hogy otthonában éljek! Így nem bírom tovább és elpusztul maga is, Dezső.

A férfi hallgatta némán.

Aztán kitért belőle a fojtott indulat:

— Már most késő. Bűnbe estem én is. De akkor! Akkor még, mikor odafeküdt nyugodt lelkiismerettel a gyermekeim mellé, megvetette nekik a fehér, tiszta ágyat és minden éjszakára összecsókolta őket! Mért nem hagyott akkor el? Hogy a karját átfonta a vállamon, velünk egy asztalhoz ült és megrontotta a becsületemet, ez semmi! Mondom, hogy semmi. Hígyje el, semmi! De a gyermekek? És a mikor látta, hogy elsőbbségem a hitvesem, gyermekeim szülő-anyja hm, . . . rossz asszony, a mikor ezzel a félelmetes, ostoba gyanúval küzdeni látott, akkor hagyott volna magamra! Megsírattuk volna és visszavárjuk. Hogyan vártuk volna vissza! De maga maradt. Csak követett, mint az árnyék, a nyomomba járt, hogy

még valami kárt ne tegyek magamban! Nézte, hogy éjszakákon át miképp küzdök a kísértéssel, miképp nem engedtem ezt a gyanút a szívemhez férni, a mikor ez a gyanu már tépte a szívemet! Egyetlen vigasztaló szava nem volt. Torkára égette volna a lelkiismerete! De akkor az Istenért, mért nem ment, mért járt közöttünk, mért engedte, hogy én még igen higgyek magamban!

— Minden este el akartam menni. De a gyerekek? Ki fog velük imádkozni?

— Egyszer láttam, meglestem. Imádkozott a gyerekekkel! Jobbról a Laczika térdelt, balról a Sári. Maga közöttük. Három gyerek. És megcsókolta és lefektette őket. Én pedig szégyenemben megsemmisülve kértem ezerszer bocsánatot magamban, a miért rosszra csak gondolni is mertem, hogy néha, ha elejtett egy szót, vagy egy nevet, mint a véreb száguldtam, hajrá! a csapáson! Most tisztának láttam és másnap már tudtam mindent. Rettenetes volt! És ott hagytuk a várost, rendbe hoztuk ezt a gazdaságot, a földek a gyerekeké, ez a ház, ez a kert a miénk. De itt már nem szabadulhatunk, nem szökhetünk egymástól, hová, ha a kert also végén állok, látom, hogy maga a felső a virágai között kapálgat. És szeretem magát! Epeztő, olthaatlan szenvedélyvel. A szemem lehunyom, itt áll előttem tisztán, ránézek az arcára, elfog a vágy, de ez a szem, ez a száj és a lehellete, az ajka, a karja másé volt. Másé volt.

míg a gazdasági elemek kölesönös jó egyetértését nem biztosítjuk — tehát míg magunk nem segítünk magunkon, — addig még más sem segíthet rajtunk.

Néhány év előtt sokat beszélünk egy alakítandó országos kereskedő egyesületről, mely az összes faktorokat egyesítette volna magában. Sőt ez a régi vágyunk, úgy látszik, teljesülni fog. De vajon elég-éges lesz-e ez? Nem hiszem. Mint láttuk, maga a közgazdasági élet törvénye parancsolja, hogy a különböző gazdasági ágak összhangban legyenek; különösen fontos ez oly alamban, melynek legnagyobb kincse a földje. Már itt dől el a mezőgazdaságnál az ipar és kereskedelem sorsa, már itt kell ezeknek fejlődését biztosítani, másodsor pedig az iparfejlesztésnél, mert tiszta dolog, hogy iparunk csak úgy boldogulhat, — ha annak ezikeit a kereskedem támogatása bevezeti. Szerves összeköttetésbe kell tehát hozni mezőgazdaságunkat, iparunkat kereskedelmünkkel. Kövessük a természet parancsát! Ne legyen többé viszály gazda, iparos és kereskedő között, mert a viszálykodás megőrli a nemzeti erőket. Célhoz csak így fogunk jutni. Ha sokan kételkedni fognak az eszme keresztülvitelében, ha sokan annak ellene is fognak szegülni, ha tenger akadályon is kellene átjutnunk: ne csüggedjünk. Kövessük ezt a világító fonalat mindannyian s meg fogjuk látni, hogy az idők méhe megszüli azt, ki ennek az eszmének testet is tud majdan adni. Hiszen nem csodát csinálna, hanem csak kifejezésre juttatná ismét a természet törvényét.

Milyen nemzeti gyarapodás, milyen fejlődés a szociális kérdéseknek itt hazánkban milyen egyszerű megoldása lenne ez, mert új, széles népréteg előtt nyílnék meg az út főke szerzésére.

Legyünk egygyé! Nem utópia ez, mert ha együtt akarunk, ha egyet akarunk: egygyé is leszünk. De ha azután egygyé lettünk, ne csak az érdekközösség fűzzön bennünket össze, hanem a hazafiság is.

Brazay Zoltán.

Szélhámos debreczeni fiatal ember.

— A nagyzozás h bortja. —

(Saját tudósítónktól.)

Szatmár, jan. 19.

Az urhatnáság és a könnyű, léha élet szamtalem esetben volt már szülőanya a bűnnek. Ezer és ezer eset s az újságok napihir rovata élénken bizonyítják, hogy a könnyelmű életmód mennyi jobb sorsra érdemes embert juttatott már a börtön nyirkos falai közé. A csalás, szédeltetés, váltóhamisítás azok az eszközök, a melyek révén pénzt lehet szerezni és ha pénz van, akkor minden kielégíthető.

Néhány hét előtt történt, hogy a Pannónia szállodába egy fiatal ember érkezett s az első emeleten vett lakást. Az eléje tett bejelentési lapra ezt írta rá:

— magyarfalvi Pruzsinszky Dezső, a kolozsvári gazdasági egyesület titkára.

A szálló személyzete szerfölött előzékeny volt vele szemben, mert meg kell jegyezni, hogy a titkár ur az első két napon úgy fizetett, mint két katonatiszt. Ezt pedig azért tette, hogy a bizalom megerősödjék.

Az előkelő idegea hanyag grandezával járt-kelt úgy az étteremben és a kávéházban, mint az utcán s azok, a kik megismerkedtek vele nem győzték dicsérni finom, uri modorát.

A titkár ur alig volt itt néhány napig, már megismerte a szótársulat tagjait, a kik közül nem egygyel itta meg a barátság poharát. Ezenkívül a kávéházban is „szoros” barátságot kötött.

Pruzsinszky Dezső de Magyarfalva összes ismerőseinek és barátainak előadta nagyszabásu terveit. Elmondta, hogy két-

három hét múlva nőstülni fog s egy előkelő erdélyi földbirtokos leányát veszi feleségül. A titkár ur bizalmas barátainak még a menyasszony fényképét is megmutogatta. Minthogy ő is és a menyasszonya is gazdagok, elhatározta, hogy Szatmár megyében vesz egy 50—80 ezer forintot érő birtokot s itt fognak lakni Szatmáron. Ezenkívül még sok más terve volt, a melyeket azonban talán részleteiben azért nem mondott el, mert tartott attól, hogy el se hiszik.

A nagyszabásu uri fellépés Szatmáron sokakban bizalmat gerjesztett Pruzsinszky Dezső iránt s ha esténként a színházba ment, hanyag eleganciájára különösen a szép asszonyoknak tűnt fel. Pruzsinszky ur mindenkit megfixirozott s mindenkivel ismeretséget óhajtott kötni.

Egy napon azt hiesztelte, hogy a Neuschloss Testvérek bizományi céggel tárgyalásba bocsájtkozott, hogy Nagy-Arközségben levő birtokot megvásárolja. A tárgyalások után bizalmasan és egy „komoly és diszkrét” ügyet közölt Neuschlossékkal. Az ügy pillanatnyi pénzzavar volt, a melyből 200 korona árán szeretet volna kimenekülni. Neuschlossék azonban átláttak a szítán és a legnagyobb sajnálattal nem tehettek eleget a kérelemnek.

Időközben a „titkár” ur elutazott, de néhány nap múlva ismét visszatért és tovább élte világát. A „Pannónia” szálló portása a szokásos egy heti hitelt nyújtotta neki s így ez alatt gondtalanul lakhatott szobájában.

A nyájas előkelő itt létéről a rendőrség is tudomást vett és Tankóczy Gyula főkapitány egy szép napon érdeklődni kezdett kiléte és foglalkozása iránt. Pruzsinszky titkár ur a rendőrség előtt is megpróbálkozott az uri fellépéssel és a hanyag eleganciával, de itt véletlenül nem sikerült. A főkapitány, tekintve, hogy Pruzsinszky kellőképen igazolni nem tudta magát, felszólította, hogy a várost záros határidőn belül hagyja el.

Pruzsinszky ur tiltakozott ez ellen, de min-hogy valamelyik erdélyi városból lelki szemével jönni látott egy sötét felhőt, elutazott Szatmárról.

— Öljön meg Dezső: a mit mond, megteszem, meghalok, ha akarja.

— Igen, de én nem tudok maga nélkül élni! Gyenge, öreges ember vagyok, összedettem. A vállamon harminczkét esztendő. Istenem, harminczkét év! Négy hónap alatt roncsosá lehet az ember. De maga a fiatalosság, szépség, az erő. A mámor! Csak gyermekeink, gyermekeink ne lennének. Élénk tovább, megalkudnánk, szép asszonynak mindent megbocsát az ember. De egy anyának? Arva kis esibéim, Laczika már 6 éves, a Sári is négy lesz, az asszony pedig beestelen.

Az asszony felállott, haloványan, mint a kísértet. Szemében izzott, égett a szenvedély, a nyomorult megaláztatás elfojtott dühe, de hangja erős volt és szive majd buleszakadt.

— Dezső! Maga félti tőlem a gyermekeimet. Kettőnk között én leszek a becsületesebb. Legyen a becsület itt nálam. Az ő boldogságukra esküszöm magának, hogy az ajkam az ő ajkacsokójukat érni nem fogja, se a kezem a testecskejüket. Angyalaim, az örökbíró, úgy ítéljen rajtunk!

A férfi elkéült, aztán felugrott. Ölébe kapta az asszonyt, az hagyta magát vinni

tehetetlenül. És mikor odabent szepegő zokogás közt simogatta a haját, odaégette ajkát a szájára, akkor úgy bánt vele, mint egy beteg gyerekekkel, a ki maga se tudja, mi rosszat tett, csakhogy kikapott érte nagyon.

De a férfit megint elfogta a düb, a bosszu. Keserűség, saját nyomorúságának rettenetes képe. Miért, miért szenved, miért áll ez ott a többi asszony között. És egy emberért, a ki fél éve ismert. Lesz ennek vége. Nem fogja-e mindig ott látni, mint sok csunya pókot, annak a másnak remegő ujját ezen a patyolat fehérségen!

Hirtelen felugrott az asszony mellől és karjánál őt is maga felé kapta.

— Mária, közöttünk nem történt semmi. Maga az enyém lesz megint. Az enyém! A hogyan az volt, a mig gyermekeink nem voltak. Most velük fogunk élni, beszélni fogunk hozzájuk, segítjük, ápoljuk őket, a mig szárnyra kapnak. De csókolni, ölelni őket nem fogjuk. Itt leszek én és maga, vigyázni fogunk egymásra, ezt úgy akarom! Most pedig esküdjön meg újra, a mig én meg nem engedem, csókolni őket nem fogja. Majd, ha öregek leszünk, ősz hajjal és mindent megértünk, mert mindent

elfelejtünk, akkor az unokáinkat! És levezeklünk minden bűnt az ő boldogságukért.

— Rettenetesen kíván, Dezső, de legyen Isten Irgalmasabb lesz hozzám, mint magam!

— Tehát addig nem csókolja egyiket sem, mig én meg nem engedem.

A férfi átment a szobájába. Az asszony egy helyben, mereven állva várta. Ugy hallotta, hogy a gyerekeket hívja a gyermekszobából. Tévedés. Semmi zaj. Ott bent a másik szobában most becsapódott egy fiók, aztán tompa dördülés törté meg az irtózatos csendet.

Az asszony, mint a tébolyodott, futott a másik szobába. Az ura arccal a szőnyegre bukva hevert, szájából vékony fonálban csurgott a vér.

Az asszony odasett melléje: felkapta a fejét, szemébe akart nézni —

— Dezsőm... ugy-e nem igaz, te élsz!

Aztán feltérdelt.

— Anyát egy életre eltüntetni a gyermek: csóktól! Te vagy beestelen!

Átfutott a gyermekszobába, Laczika épp a diványon rakogatta szét a katonáit.

Az asszony odaborult rája s mint egy szentséget csókolta azt a piczi kis sz

— Laczika! Most már szabad már szabad Laczikám... csókolni

És nem csalódott. A szatmári rendőrség tegnap a marosvásárhelyi rendőrfőkapitányságtól átiratot kapott, a melyben Pruzsinszky Dezsőt letartóztatni kérik.

Az átirat szerint Pruzsinszky Dezső Marosvásárhelyen is vendégszerepelt segy odavaló ékszerésznél „menyasszonya“ részére ékszereket vásárolt. Az ékszereket a szállóbeli lakására küldette, hogy majd megmutatja menyasszonyának. Pruzsinszky azonban többé nem mutatkozott. Az ékszereket zálogba csapta és ellépett Marosvásárhelyről. A megkárosított ékszerész család miatt jelentette fel Pruzsinszkyt és most közzik.

A szatmári rendőrség átirat folytán nyomozást indított s megállapította, hogy Pruzsinszky Szatmárról Miskolcra tette át főhadiszállását, ezért az ügyet további eljárás végett a miskolci rendőrségnek küldte meg.

Végül megemlítjük, hogy Pruzsinszky Dezső de Magyarfalva az utolsó két napon folytonos pénzzavarban szenvedett és barátaitól és ismerőseitől kisebb-nagyobb kölcsönöket vett fel.

Az osztrák delegáció.

Az osztrák delegáció költségvetési bizottsága tegnap tartott ülésében folytatták a hadügyi rendkívüli költségvetés tárgyalását. Az ülésen főképen az ágyu-kérdést vitatták meg behatóan, a mi arra kényszerítette Pitreich hadügyminisztert, hogy kifejtse érveit az újból való felfegyverzés szükségességéről. Ezt a beszédet fontosságánál fogva közöljük.

Az ülés lefolyásáról a következő tudósítást vettük:

Bécs, január 19.

A költségvetési-bizottság mai ülésén első sorban dr. Baernreither bizottsági elnök kijelenté, hogy több oldalról felhangzott kívánságra még néhány kérdést intéz majd a közös hadügyminiszterhez. E kérdések a következők: 1. Tettek-e összehasonlító kísérleteket acéllal és bronzsal egyenlő körülmények között, egyenlő töltéssel és egyenlő győzőséggel? Megengedték-e azoknak, a kik az acél mellett vannak, hogy jelen legyenek a kísérleteken? 2. Hogy történt az árszámítás külön-külön acéllal és bronzra, azaz, hogy előirányozták a bronznak anyag- és munkaköltségét és a befektetési tőkének kamatoztatását? 3. Megfelel-e a valóságnak, hogy az Erhardt-féle hátraszókö ágyuszabadalmat illetőleg szabadalmi per folyik Krupp és Erhardt között és vajlandó-e a hadügyi kormány tekintetbe venni az ágyugyártásnál a magánhiteit? 4. Közli-e a közös hadügyminiszterium a bizottsággal az acéllal és bronzsal történt kísérletezésről szóló csapatjelentést?

Pitreich altábornagy, közös hadügyminiszter: Az ágyukérdést illetőleg sajnálkozik, hogy a két első szónok röviden az okok megjelölése nélkül kijelentette, hogy a költségvetés eme tétele ellen szavaz. A miniszter azt hitte, hogy feleslegessé válik, hogy a tábori tüzérség újból való felfegyverzésének szükségességét kifejtse, mert a kérdést évek óta minden államban vitatják és eredetét, valamint lefolyásának lényeges részeit tartalmazza az a kis füzet, melyet a delegátus urak megkaptak. Most mégis arra kéri a bizottságot, hogy az újból való felfegyverzés szükségességét röviden kifejttesse. A közös hadügyminiszter ezután kifejti, hogy a messzevivő, pontosan lövő és kis átmérős lövegű ismétlő fegyverek alkalmazása megzavarta az egyensúlyt a tüzérség fegyverzetében annak rovására és a tüzérségi technikusok akcióját, mint egészen természetes okot, idézte elő. Az első

követelés volt az olyan lövegek alkalmazása, melyekkel lehetségessé vált a fedezet vagy oltalom mögött lövő ellenséggel való küzdelem. Tudvalevő, hogy ez kényszerítette a többi államot arra, hogy az addig alkalmazásban volt acélszóköket nikkellacézálal helyettesítsék. Bár az időben a második, egész természetesen felmerülő követelés, t. i. a gyorstüzelő ágyu alkalmazása, konstruktív tekintetben még a homályban volt. Ezt azonban, tekintettel a bronzszókökre, melyeket a fent említett lövegek megkivánnak, a nagy költséggel járó újból való felfegyverzést abban az időben, a midőn a gyorstüzelő ágyu még egészen tökéletes nem volt, megtakarítottuk. Megelégedhettünk azzal, hogy a meglévő tábori ágyukra hátraszókösgátló készüléket alkalmaztunk és ezzel lehetővé tettük a megfelelő gyorstüzelés lehetőségét. Eddig tehát a dolog kedvezően áll. Másképp vagyunk azonban a töltéssel, melyre vonatkozólag minden államban nagy a haladás és ama kérdés előtt állott a hadvezetőség, hogy az új töltést a régi ágyuanyag számára szerezzék-e be. E kérdésre csak tagadólag lehetett felelni, mert 12 millió forintot ágyukra költeni, melyek már 25 év óta vannak használatban és helyváltoztatás és hadiérték tekintetében nem tudnak megfelelni semmiképp sem a mai követeléseknek.

Annál kevésbé lehetett volna igazolni ezt, miután a szűkegességről előbb vagy utóbb, azaz, mielőtt megfelelő ágyumintát találtak volna, dönteni kellett volna.

A miniszter ezután felemlíti, hogy egy ideig, dacára a hátraszókösgátló rendszer Franciaországban történt alkalmazásának, még egyideig érvényesül a Kruppól is terjesztett nézet, hogy ilyen tábori ágyunak is alkalmas mintát nem fognak elérni, hanem kénytelenek lesznek a rugós rendszerrel és kötélfékkel (Federspora, Seilbremsen) megelégedni. Tábori ágyu-bizottságunk ugyan nem adta fel annak reményét, hogy e tekintetben elérhető a kívánt eredmény, teljes erejét mégis a rugós rendszerű ágyukra (Federspora geschütze) kellett fordítani és sikerült is meglehetősen gyorsan ilyen szerkezetet előállítani. Ennek alapján készítettek ágyukat, kocsikat és lövegeket és a csapatoknál lehető legpontosabban kipróbáltattak. A próba azt eredményezte, hogy a csőszerkezet és a töltés tökéletesen megfelel, a lövegtalp (lafetta) azonban annyira nem felel meg, a mennyiben a keményre fagyott földön az ugynevezett sarkantyú nem hatol kellő mélyen a földre, úgy, hogy nemcsak az ágyu hevesen félre rándul, hanem bizonyos, különösen kedvező talajbeli körülmények között valóságoslag ugrott. Ezen jelenségekkel szemben az ugynevezett Erhardt-ágyu (Robrrücktaufgeschütz) a kísérleteknél majdnem érzéketlenség mutatkozott. Ezzel azután ama kérdés, hogy a hátraszókösgátló sarkantyú készülékkel ellátott ágyu jobb-e vagy pedig az Erhardt-ágyu, melynek a lövés következtében csak a csőve szökik hátra, nem pedig a lövegtalp is, utóbbi javára dönt el. — A tábori ágyu-bizottság új szerkezetet dolgozott és munkája kedvező eredményre járt. A hadvezetőség csak a lövegtalp alsó részének szerkezetét a védőlemezek és néhány más dolog tekintetében van kétségben. A hadügyminiszterium tehát elrendelte a különbözőképen megszerkesztett lövegtalp ágyuk készítését. Ezeket egy ütegben egyesítve, adják át a csapatnak kipróbálás végett. Katonai bizottság vezet a kipróbálást és mond ítéletet. Így áll ma a kérdés s mindenkit csak a felől biztosíthatok, hogy a lövegtalp megválasztásától eltekintve, teljesen megérett a döntésre. A mi most már — ugymond — a hadvezetőség ama kérését illeti, hogy az új tábori ágyuk gyártásának megkezdésére 15 millió korona szavaztassék meg, a mely szám megfelel amaz összegnek, a melyet 1904-ben lehetne feldolgoztatni, azt hiszem, hogy csak arra kell utalnom, hogy a kérdés a monarchia védelmi képességének ugyszólván életerét illeti.

A mostani elavult nehéz tábori ágyukkal nem veheti fel tüzérségünk a küzdelemet a hátraszókö csővű ágyukkal, még akkor sem, ha a régiakat új töltéssel szerelik fel. Hogy milyen hatással van a küzdelemre az, ha valamely hadsereg fegyverzetében az ellenségénél lényegesen gyöngébbnek érzi magát, erkölcsi és tekintve a mai tüzfegyverek gyilkos hatását, fizikai tekintetben is — bizonyítani felesleges. Csak arra akarok emlékeztetni, hogy a harcoképeségre milyen befolyása volt annak, hogy 1859-ben sima és vontosövű ágyuk álltak egymással szemben és 1866-ban az előltöltő és a hátultöltő fegyver küzdött egymással. A hadsereget ily szomorú körülményeknek kiténni többé nem szabad, miért is kérem a kért összeg megszavazását, bár elismerem, hogy a pénzügyi állapot, melyet a monarchia védőereje megkiván, nagy. És annál is inkább kérem a bizottságot a kívánt összeg megszavazására, mert az idő sürget.

Attérek most a közvéleményt nagy mértékben érdekő kérdésre, hogy bronz legyen-e a cső vagy acél. Mindenekelőtt a delegáció elnöke a excellenciájának mondok mély köszönetet ama meleg szavaiért, melyeket az arcellán tüzérségünknek volt szives szentelni.

Tüzérségünk ugy technikai téren, mint a háborubau mindig a maga útján járt és sikere, valamint a történelem is igazat adva neki, mindkét téren módjában volt — akár elismerik ezt, akár nem — gyakran elbátározó befolyást gyakorolni más tüzérségekre, természetesen a bronzkérdésben nem, de sok más tekintetben. Most egyszerre nem akarnak benne bizni és kételkednek képességében, még pedig olyan kérdésben, mely életfeltételeit illeti. Magam részéről ezt a felfogást kissé különösnek tartom és szabadon mindenekelőtt dr. Stransky delegátus ur nyilatkozatára reflektálnom Stransky delegátus ur azt mondta, hogy a feletalóknak természetes kívánsága, hogy tanulmányukat diadalra vezessék. Ez ellen nincs kifogásom, kérem azonban tudomásul venni, hogy a tüzérségi főfelügyelő az ágyubronz tekintetében sem feletaló, sem javító. Az illető fegyvertanús, kit legalább is Európában általában ismernek, mert már mint főhadnagy megszerkesztette az első használható ismétlőfegyvert, mely nevét is viseli és amelyet már a 70-es években az osztrák csendőrség, a franciaia tengerészet és a portugál hadsereg számára felhasználtak. Az illető ágyutechnikus is, még pedig kiváló, de foglalkozására nézve nem tanult metallurg, a mi persze nem gátolja meg abban, hogy ne értse alaposan mindazt, a mi e tekintetben az ágyugyártásra vonatkozik. A tüzérség főfelügyelője a bronz vagy acél kérdésében nem alkot pártot. Főnöke lett ő ama fegyvernemnek, melynek életét és főtörékveit, mondhatom, forrón szentelte és nem akar egyebet, minthogy a tüzérségnek a képzelhető legjobb gyorstüzelő ágyu jusson.

Ő nem foglalt állást mindjárt kezdetben a bronz mellett — mire különben még visszatérek — hanem csak akkor, midőn teljes ítéletet alkothatott magának. Ezt az ítéletét csak a legpontosabb kísérletek és az acéllipart illető pontos információk beszerzése után alkotta meg magának. A ki ismeri a tüzérség főfelügyelőjét, az aztani fogja ama véleményemet, hogy ő csak saját meggyőződését képviseli és semmi sem akadályozza meg őt abban, hogy ne kizárólag a szériát cselekedjék.

Egy külföldi Lexikon Debreczenről.

A Lipésében megjelenő „Ritters georg. statist. Lexikon“ szerkesztője legújabb kiadásában Debreczen városáról is meg akar emlékezni. Külföldi mintára irtak is valami

csodabogarat Debreczéről, hogy mit, megtudjuk abból a kefelevonatsból, melyet a Lexikon szerkesztésége a tanácshoz küldött, hogy a téves adatokat igazítsa helyre. Hangzik pedig ez a Debreczéről szóló leírás a következőképp:

Debretzin (Debreczen) königl. Freistadt. mit 27 Puszten in Ungarn. Kom. Hojdu. 56 940 Einwohner, Ungarn; echte Megyarenstadt, mehr einem grossen Dorf als einer Stadt ähnlich. Sitz des Grossward-iner Oberlandesgerichts; katholisch u. reformiertes Kollegium für Theologie, Rechtsakademie, bedeutende Bibliothek u. Sammlungen; bedeut. Industrie in Seifen, Thonpfaffen, Csismen, Riemen, u. Fleischwaren; bedeut. Handel mit Landprodukten, Vieh u. Saipater, Filiale der Ost. Ung. Bank.

Magyarul:

Debreczen szab. kir. város Magyarországon, 27 pusztával. Hajdumegye székhelye, 56,940 lakossal. Tipikus magyar város, mely inkább nagy faluhoz, mint városnak hasonlít. A nagyváradai főtervénszék székhelye. Katholikus (?) és református papnövevényekkel, jogakadémiával; jelentékeny könyvtárakkal és muzeummal. Jelentékeny ipart üz szappannal, cserépipákkal, eszímákkal és husárukkal; jelentékeny a kereskedelme és földművelése is. Nagy a marhatenyésztése és salétromfőzés. Az Osztrák-Magyar-bank főtelepe.

Mindenesetre helyesen tette a szerkesztőség, hogy elküldte a kefelevonatot kiigazítás végett, mert bizony lesz azon mit javítani. Így legalább nem jelenik meg csodabogár Debreczéről.

A gyöngéd férj.

Egyik debreczeni orvoshoz izgatottan csongotott be valaki az éjjel. A cseléd ajtót nyitott, felgyújtotta a lámpát. Az előszobába egy dult arcu ur rontott be.

— Keltse fel a doktor urat!

A cseléd bevezette a vendéget a városzobába, a hol néhány percetel később az orvos is megjelent.

— Doktor ur, kérem, mondta a vendég reszkető hangon, — tessék eljönni a feleségemhez, nagyon rosszul van.

— Ki ön és hol lakik? — kérdezte a doktor.

A látogató megmondta.

— És mi a baja öngységának?

— A gyomra fáj.

— Talán nem lesz olyan veszedelmes a baj, hogy most kelljen odamennem?

— Én nagyon félek, hogy a baj veszedelmes.

— Égést vagy nyomást nem érez a beteg?

— Égést, nyomást, nem tudom, egészen meg vagyok zavarodva a rémülettől.

— Nos, a baj nem lehet olyan nagy, adjon be ebből a csillapítóból, — mondta az orvos és átadott valamit a vendégnek.

— Az Istenre kérem, doktor ur, tessék eljönni most, megfizetem a fáradozást. Nagyon, kimondhatatlanul szeretem az asszonyt és aggódom érte. Egy esztendő házasok vagyunk s még eddig nem volt beteg.

— Legyen nyugodt, nem lesz semmi nagyobb baj!

— Meghasad a szívem, ha látom, hogy

szenved és azonfeül benn van a házassági szerződésünkben, hogyha három esztendőnél hamarabb hal meg, vissza kell adnom a hozományt!

NAPI HIREK.

— **Tisztelt előfizetőinket** fölkérjük, hogy a lap kihordása körül esetleg felmerülő panaszait közvetlenül a „Debreczen” szerkesztőjéhez sziveskedjenek fordulni, hogy a panaszok orvoslása iránt a legszigorubb intézkedést megtegye.

— **Személyi hír.** Holnap Steinsberg Mórész altábornagy Debreczenbe érkezik hivatalos katonai ügyekben s több napig marad Debreczenben. Tiszteletére a 39-ik gyalogezred tisztikara diszabédet rendez a Bika-szálloda disztermében.

— **A főügyési és gyámpénztári állás betöltése.** A városnál *Abraham* László volt főügyész és *Hanke* Lajos volt gyámpénztárnok lemondásával megüresedett állásokat legközelebb betöltik. *Domahidy* Elemér főispán már aláírta a pályázati hirdetményeket, melyeket még e hét folyamán közreadnak. A főügyési és gyámpénztárnoki állásokat a márcziusi közgyűlésen, esetleg februárban, ha netalán rendkívüli közgyűlés lesz, töltik be választás útján. E két állás mikénti betöltésével legközelebb bővebben foglalkozunk.

— **Függetlenségi képviselők és Bánffy.** Illetékes helyről nyert felhatalmazás alapján jelenti a „Politikai Értesítő”: Az a hír, mintha a függetlenségi és 48-as pártban több olyan képviselő volna, a ki báró Bánffy Dezső pártjához kíván csatlakozni, minden alapot nélkülöző merő kombináció. A függetlenségi párt ugyanis a maga elvi álláspontján oly szilárdan áll, hogy azt semmiféle formákba öltöztetett mellékprogramokkal a maga elvi alapjairól letériteni nem lehet. A ki akarja az önálló vármegyeletet és a ki akarja a magyar hadsereget, annak nem szükséges más öltönyt venni magára, annak ott a 48-as program, a melynek ezek sarkalatos részeit képezik. Ennek folytán minden olyan kísérlet, — akárhonnán származzék is az — a mely a függetlenségi pártot ezen elv alapjaiban megingatni akarná, hiu kísérletnél egyébnek nem tekinthető. A függetlenségi párt elvi alapon áll és ezen megmarad, akárhonnán jönnek is feléje a csábítások.

— **A kórház kibővítése.** A debreczeni közkórház pavillon halmazaival már is szüknek bizonyult. Különösen a sebészeti pavillon kiegészítése, új szemészeti külön pavillon kiegészítése s más osztályok bővítése váit égető szükségé. A véleményezésre felhívott jog- és pénzügyi bizottság úgy találta, hogy a kórháznál szükséges építkezést a házi pénztár helyzete nem engedi meg s azt javasolja, hogy az építkezés csak a városi nagykölcson megvalósulása után történjék meg, mindenesetre azonban csak olyan összeg erejéig, a milyen összeget erre a célra a nagykölcson részletezésénél kombinációba vettek. A közkórház bővítésére bizony nagy szükség van; csak a

napokban történt meg, hogy a kórházban nem tudtak felvenni két vidéki elmebeteg, miután az elmebetegok osztályában már nem volt hely.

— **Állandó menhely a hajléktalannak.** A múlt évben merült fel az a terv, hogy Debreczenben a hajléktalannak a tél folyamára menhelyet létesítsenek. A tanács ez évben ideiglenesen a Csicsogónál létesített menhelyet, de a tanácsnak az a szándéka, hogy a hajléktalannak állandó menhelyet létesítsen. Ez ügyben Kovács József polgármester elnöklésével értekezlet volt, melyen részt vettek Aczél Géza főmérnök, Roncsik Lajos főszámvevő és Oláh Károly tanácsnok. A bizottság javasolni fogja a tanácsnak, hogy a hajléktalannak menhelyét jövő évtől kezdve állandósítsa, a szükséges felszerelésekkel lássa el. A helyet, a hol a menhelyet létesítsék, nem jelöli ki a bizottság, hanem javasolja, miután egy nagy bizottság küldetett ki, hogy 6 különféle létesítendő szükségletnél jelölje ki a helyet, bizzák erre a menhely kijelölését.

— **A nemzetközi zsebmetsző igazi neve.** Jeleztük, hogy a rendőrség pár nap előtt egy veszedelmes uriasan öltözött nemzetközi zsebmetszőt fogott el. *Jeney* Miklós t. kapitány, a bűnügyi osztály főnöke végezte ügyében a nyomozást és megállapította, hogy az illető *Weisz* Simon nemzetközi zsebmetsző, kit a debreczeni törvénszék is több hónapi fogházra ítelt. Ma a zsebmetsző ügyében meglepő fordulat állott elő. Kiderült, hogy a zsebmetsző félre vezette az egész rendőrséget és a törvénszékeket is, mert *Weisz* Simon sem az igazi neve, holott pedig *Weisz* Simon név alatt ítélték el mindig és a debreczeni törvénszék is ezen a néven ítélte el több havi fogházra. A zsebmetsző igazi neve *Kohn* Ignác és ezt megerősítette bátyja, ki ma a rendőrségen járt öcsöce érdekében.

— **Sikkasztó cselédleány.** A budapesti rendőrség távirati megkeresést intézett a debreczeni rendőrséghez, kérve Kiss Kovács Mari 26 éves cselédleányt, ki gazdája szekrényét feltörte és abból 400 koronát kilopott és Debreczenbe szökött, nyomozza ki és tartóztassa le. A rendőrség megindította a nyomozást a tolvaj leány után.

— **Ismét a bérkocsisok.** A rendőrség bűnügyi osztályának legtöbb dolgot a bérkocsisok adnak. Nem mulik el nap, hogy egy-két bérkocsis ellen panaszt tennének a rendőrségnek. Ma is két bérkocsist jelentettek fel, hogy összevesztek és botrányt okoztak. A rendőrség a legszigorubb bünteti a bérkocsisokat, ily módon reméli, hogy garázdálkodásaiknak véget vet.

— **Sertésvész H. Nánáson.** H. Nánásról jelentik, hogy ott Csohány Antal gazdasági udvarában a sertések közt a sertésvész fellépett. Az óvintézkedéseket megtették.

— **Mélyen megható eset az,** a mit Püspökladányból velünk közölnek. Ott ugyanis, egy Medgyaszai Rácó nevű gazda

ember leánya lakodalmát tartván, míg egyfelől a násznép s vele a menyasszony is a legjobb kedvben mulattak, az alatt a gazda felöltött életerős fia utolsót sóhajtott. Nem volt beteg, a szó valódi értelmében; mindössze muló rosszullétről panaszkodott és senkisére sejtette a katasztrófát, mely természetesen egyszeribe véget vetett minden vigásznak.

— **A h.-szentgyörgyi erdőben egy szótát barna vizslá kölyök kutya találtatott Tulajdonosa átveheti Vendég-utca 77. szám alatt.**

— **Katholikus árvaház és szegényház építése.** A debreczeni róm. kath. egyházbizottság azzal a kérelemmel fordult a városi tanácshoz, hogy a nagykölesön felvételével kombinációba vett humanus intézmények segítségével és megvalósításánál ne feledkezzenek meg a tanács a debreczeni kath. árvaházról és szegényházzal szemben. Mind a kettő olyan állapotban van, hogy azok újra építése és kiegészítése már nagy szükséglet képez. A kettős célra százhuszezer korona városi segélyt, valamint 1250.000 téglát és 80.000 darab cserepet kér. — A véleményezésre felhívott jog- és pénzügyi-bizottság úgy találja, hogy a város most nincs olyan helyzetben, hogy ilyen segélyt adhasson.

— **Talált tárgyak árverése.** A vasúti kocsikban és állomási helyiségekben elhagyott tárgyak, u. m.: bőröndök, táskák, kalapok, esernyők, botok, ruha- és fehérneműek stb. Debreczen állomás podgyász felvételi helyiségében 1904. évi január hó 26-án, délután 2 órakor kezdődő nyilvános árverésen elfognak adatni és a befolyó összeg a helybeli szegény-alap javára fordíttatik.

— **Kivándorlások Hajdumegyéből.** El sem hiáné az ember, hogy még a gazdag, jól termő Hajdúvármegyéből is egymásután vándorolnak ki az emberek Amerikába. Legutóbb is két hajdumegyei lakos: Pongor Lajos és Orosz István kért utlevelet az újvilágba. Az utleveleket tegnap kézbesítette az illetőknek az alispáni hivatal.

— **Talált drágakő.** A múlt év folyamán a helybeli kir. járásbírósg egyik hivatalos helyiségében egy darab értékes ékkő találtatott s miután tulajdonosa mind ez ideig nem jelentkezett, feihivatik a közönség annak tudomásul vételére, hogy az a rendőrkapitányság bünygyi-osztály vezetőjénél őriztetik, hol a kellő igazolás után a jogos tulajdonosa azt átveheti.

— **Letzter József fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44., dr. Ujfalussy-ház. Állandó fényképkiállítás a műterem kapubejárataánál levő kirakatokban.**

SZINHÁZ.

Műsor:

Szerda: Aranyvirág. (A. bérlet).

Csütörtök: Aranyvirág. (B. bérlet).

Péntek: Közönyt-közönnnyel. (C. bérlet).

Szombat: A velencei kalmár. (A. bérlet).

Vasárnap: d. u. Bajusz, este: Menyecskek. (Bérletszünet).

Aranyvirág. A Bob herceg méltó társa az Aranyvirág, melynek második előadása zsufolt ház előtt folyt le. A közönség Felhő Rózsit elhalmozta a tetszés nyilvánítások minden jelével s sokat tapsolt Faragó és Krémer jóízű mókáinak. A darabot ma és holnap megismétlik.

Két klasszikus est. A debreczeni színházban két klasszikus előadás lesz pénteken és szombaton. Pénteken Moreto három felvonásos vígjátéka, a Közönyt-közönnnyel kerül színre, mely állandó műsordarabja a fővárosi Nemzeti Színháznak. A darab főbb szerepeit Hahnel Aranka, Csige Ilonka, Páspóky Rózi, Székely Ilonka, Klenovits György, Pataky Béla, Csiky László, Nagy János és Krasznay Ernő játsszák. Szombaton Shakespeare Velencei kalmár című klasszikus szomorújátékát adják, mely iránt igen nagy az érdeklődés, miután Sebestyén Géza valóban művészi alakítása révén még igen élénk emlékeztünkben vannak a tavalyi szezon Velencei kalmár előadásai.

TAVIRATOK.

A képviselőház ülése.

— A „Debreczen“ eredeti távirata. —

Bpest, január 20.

A képviselőház mai ülésén már délután 2 órakor áttértek az interpellációkra. — Interpelláltak Kovács Pál, Lengyel Zoltán, Holló Lajos, Gabányi Miklós és Kaas Ivor báró.

Az ujonczjavaslatához Rakovszky szól elsőnek. Kifejti, hogy a néppárt azért csatlakozott az obstrukcióhoz, mert az osztrák támadások és a kormány katonai programja ez ország közjogi helyzetét nagy mértékben veszélyeztetik. A szabadelpvűpárt katonai programja jogfeladást tartalmaz. Tisza beszéde, melylyel Pitreichnak válaszolt, szintén magán viseli a jogfeladás jellegét. Erősen támadja Pitreichot, a kinek nincs semmiféle közjogi érzéke s a ki vétett az 1867-ik XII. törvényzikk ellen, midőn a hadsereg szelleméről szólott s azt állította, hogy a hadseregnek sem politikai, sem nemzetiségi jelleggel nem szabad birnia. Néphadseregről beszélt, holott a törvény világosan a magyar hadsereg kifejezést állapítja meg. A javaslatot nem fogadja el, hanem a párt részéről és a maga részéről bejelenti az obstrukciót.

Ezután Molnár Jenő beszélt. Gazdaságilag kell először az országot megerősíteni. Támadja Pitreichot és Tiszát, a ki azonosította magát Pitreichhal. Csak azon csodálkozik, hogy midőn Pitreich második beszédében jóvá akarta tenni

hibáját, Tisza megmaradt előbbi álláspontja mellett.

A javaslatot nem fogadja el.

A főrendiház ülése.

Budapest, január 20. A főrendiház ma délelőtt ülést tartott, a mikor is a tisztviselők fizetésemelési pótlékáról szóló javaslatot tárgyalták.

Zichy Nándor gróf szól először a javaslatához, kevesli az összeget; a javaslat, — szerinte — nem segít a tisztviselők helyzetén.

Tisza István gróf válasza után a javaslatot elfogadták.

A tapolczai választás.

Tapolca, január 20. Tapolczán ma van a képviselőválasztás. — Pék János Ugronpárti képviselőjelölt győzelmében az Ugronpárt erősen bizik.

A választási reform.

Budapest, január 20. A választási reformok tárgyában összehívott ankét ma délután folyt le. A kormánypárt részéről jelentik, hogy konkrét kérdőpontok nem kerülnek az ankét elé, mert Tisza nem akarja semmi irányban sem megkötni a véleményeket. A miniszterelnök előterjesztést tesz és bemutatja a beszerzett adatokat s az azután kifejlődő eszmecsere fogja megmutatni azt az utat, melyen a további adatszerzésnek haladni kell.

Az 1901. évi pótválasztás.

Elítélt tüntetők.

— Itéletkihirdetés. —

— január 20.

Az 1901-ik évben lezajlott országos képviselő választás alkalmával a Dobieczycki Sándor megválasztása miatt elkeveredett tömeg nagy tüntetést rendezett, mely azután rombolássá fajult s éretlen inasgyerekek csak ablakbeverés által csináltak vagy 5000 korona kárt.

Egy csomó ember ellen megindította akkor a rendőrhatalóság az eljárást s ezek közül 24, jobbra inasgyerek ügyét áttette a kir. ügyészséghez. Egy előkelőbb állású ur ember ellen is megindult a bírósági eljárás: Fenyő (Weisz) István könyvelő ellen, a kit a hétfőn megkezdődött törvényszéki tárgyaláson dr. Bakoai Samu ügyvéd országgyűlési képviselő védett.

Ebben az ügyben a 25 vádlott előtt a lefolytatott 2 napos tvszéki tárgyalás után tegnap hirdette ki Szeőke István dr. törvényszéki elnök az ítéletet. E szerint:

Fenyő (Weisz) Istvánt hatóság elleni erőszak kísérletének vétsége miatt 300 korona pénzbüntetésre ítélték.

A többi vádlott közül magánosok elleni erőszak vétsége miatt elítéltettek Tóth Gábor 42 éves cipész 3 hónapi fogházra, Nagy Lajos 16 éves bádogos

inas 6 heti fogházra, B. Földesi Mihály 16 éves kovács inas 3 hónapi fogházra, Kiss Antal 16 éves csavargó 3 hónapi fogházra, Dinnyés Imre 32 éves napszámós 5 hónapi fogházra, Szilágyi Sándor 17 éves cipész inas 3 hónapi fogházra, Bartha Bálint 14 éves suhancz 6 heti fogházra, Murvai Géza 13 éves inas 6 heti fogházra, Váradi Elek 15 éves cipész inas 2 hónapi fogházra, Kis (Kovács) Mihály 14 éves suhancz 6 heti fogházra.

A többi vádlottak Lenk (Ring) János, Kádár Ferencz, Fazekas Ferencz, Tótfalusi Antal, Bálint Ferencz, Tökés István, Szilágyi Bernát, Hrebenda András, Pörök Zoltán, Demjén József, Dézsi László, Reiser Márton, Balogh István és Martényik Viktor ellen részben az ügyész a vádat eljette, részben pedig a bíróság a vád alól őket felmentette.

Weisz Fenyő Istvánt kivéve a vádlottak 12, illetve 11 napig vizsgálati fogásban voltak, ezt az időt a kir. törvényszék a büntetésből kitöltöttnek vette.

Az eljárási költség 67 korona 66 fillért tett ki, mely azonban vádlottak vagyontalansága miatt behajthatlan.

Dr. Udvarhelyi Dezső kir. ügyész Weisz Fenyő István büntetésének súlyosbításáért felebbezett, vádlott és védője az ítéletben megnyugodtak.

A többi vádlottak büntetésének súlyosbításáért ügyész felebbezett, vádlottak is, részben mert nem érzik magukat bűnösnek, részben büntetésük enyhítéseért.

Ezzel az érdekes törvényszéki tárgyalás véget ért.

TÖRVÉNYSZÉK.

A püspökladányi kir. járásbíró évü ügyforgalmáról kimutatást közölnék velünk. E szerint az elmúlt évben érkezett ügyek száma — a telekkönyveket nem számítva, 1951-et tesz ki, melyek közül folyamatban 163 darab maradt. Somvás per volt 415, legtöbb fizetési meghagyás: 491, legesekélyebb a Vb. lajstrom, mely mindössze 2 számot szolgáltatott. — A telekkönyvi beadványok összes száma 6344, tehát a múlt évinél 2000-rel több. Ezekből ügy 2671, míg 2377 a betétszerkesztő-bizottság által felvett jegyzőkönyvekre esik. Telekkönyvi ügy elintézetlenül 11 maradt. A telekkönyvben bevezetés 2407 fogantatott 5577 sz. tjkvben. Az elkészített tkvi kivonatok folytán létrejött érték forgalom 2600 korona. Ha ezekhez még hozzá vesszük, hogy leírás és kiadványozási hátralék nem maradt, előtünk áll az ezen kis bíróság által betöltött munkakör teljes kerete. Nem megvetendő munkásság ez s azt hisszük dicséretére válik a személyzetnek s első sorban a bíróság vezetője Cziko István kir. járásbírónak, ki valóban telkes odaadással s nem lankadó buzgalommal igyekszik a bíróságnak minél magasabb színvonalra emelésén.

Harcz az erdőben.

Gyilkos vadászok.

(Saját tudósítónktól.)

Borzalmas kegyetlenséggel véghezvitt gyilkosság történt a turuczmezei Poruba község határában levő uradalmi erdőben.

A gyilkosságot — mint nekünk írják — vadászok követték el. Az eset részletei a következők: Smolen Mátyás,

Smolen Antal, Benyó András és Beneik Mihály porubai lakosok a környéknek legveszedelmesebb orvvadászai voltak. Ez a 4 ember valóságos réme volt az erdővédeknek s valamennyien fegyházat ültek az erdővédek ellen elkövetett merényletekért. Czajlik Ferencz erdővéd elhatározta, hogy ártalmatlanná teszi őket.

Vasárnap délután Czajlik a faluban járt s ott értesült, hogy a 4 orvvadász az éjjel lesre készül. Czajlik hazament s maga mellé véve Kuetkó Péter erdősuhancazt, az erdőbe tértek az orvvadászokra le ni. Egy bozót mögött húzták meg magukat s várták a négy embert, a kiknek arra kellett volna elhaladniok. A mint ott gubbasztottak, egyszerre négy oldalról is lövés érte őket. Czajlikot a czombján érte a lövés, míg Kucskó az egyik karján sebesült meg. A lövés után felugráltak, hogy biztosabb menedékhelyre fussanak. Kucskónak sikerült is a menekülés, ellenben Czajlik, a kinek a lába volt meg-löve, elbukott.

A vadászok erre megröghanták és puskáikkal teljesen szétverték a fejét. A mikor pedig az áldozat már kiszenvedett, lábainál fogva felkötötték egy fára. — Kucskó, a ki a Czajlik segélykiáltásait hallotta, lefutott a községbe a csendőrséghez, a honnan egy őrzárattal tért vissza az erdőbe, a hol a szerencsétlenül járt ember holttestét megtalálták. A csendőrség még az éjjel üldözőbe vette a 4 gyilkost, a kiket azonban csak tegnap sikerült letartóztatni és bekísérték őket a járásbírósig börtönébe.

MULATSÁG.

Mulatságok sorrendje.

Január 20-án. Gazdász táncestély a „Biká”-ban.

Január 20-án. Csizmadia szövetkezet bálja a „Koroná”-ban.

Január 23-án. A „Casinó” estélye.

Január 23-án. Polgári kör bálja a „Biká”-ban.

Január 24-én. Asztalos ifjuság bálja a „Biká”-ban.

Január 24. Fényes jégünnep a Margit fürdő jégpályáján.

Január 30-án. Jogász bál a „Biká”-ban.

Január 30-án. Vas- és fémmunkások bálja a „Koroná”-ban.

Február 4-én. Kereskedő ifjak bálja a Bikában.

Február 6-án. Nőegyleti bál a Bikában.

Február 6-án. Postás bál a Koronában.

Február 13. A debreczeni „Függetlenségi Kör” bálja a Bika szálloda dísztermében.

Február 14-én. Fillér-egylet teaestélye a Bikában.

Február 7-én. Iparos kör bálja a Bikában.

Február 13-án. A „Debreczeni Első Temetkezési Egylet” táncmulatsága a „Koronában”.

A h-hadházi kasszinó táncmulatsága. A hajduhadházi pártszínezet nélküli kasszinó — 1904. évi február hó 13-án, a vendéglő nagytermében tartandó zártkörű táncvigalmat rendez. A rendezőség tagjai: Veszprémy István bálbiz. elnök, Simon Károly pénztárnok, Farkas Ödön és dr. Hadházy Zsigmond alelnökök, Rácz József ellenőr, Németi József, Varró Ferencz, Hadházy Ferencz, Hadházy Gergely, Nagy

Ferencz, Schável Károly, Hadházy Endre, Hadházy József, Burger Béla, Hadházy Endre ifj. Onody Mihály, Soós Gábor, Szabó Lajos, Józsa Károly, N. Nagy Sándor, Kóti Jeremiás, dr. Kozma János, Müller Antal, Somogyi Antal, Vida Károly, Kovács Károly, Kohn Herman, Bajdor János, Csapó Zsigmond, Hadházy László, dr. Weisz Aron. Beléptidij személyenként 2 korona, családjegy 5 korona. Kezdeté este nyolcz órakor.

M. Á. V. altisztek bálja. A Tolnay Kornél m. á. v. üzletvezető védnökege slatt álló debreczeni m. á. v. altiszti kör saját könyvtára gyarapítására 1904. évi február hó 6-án, szombaton az állomás épület I. és II. osztályu éttermében — zártkörű táncvigalmat rendez. Belépti-dij személy-jegy 2 korona, család-jegy (3 személyre) 4 korona. A zenét Kiss Béla elsőrendű zenekara szolgáltatja. Kezdeté este 8 órakor. Jegyek előre válthatók a kör helyiségében (Petőfi-tér 13.) és este a pénztárnál. Felülfizetések köszönettel fogadtnak és hirlaplilag nyugtáztatnak. A kik meghívóra igényt tartanak, de nem kaptak, azok forduljanak az elnökséghez Petőfi tér 13. szám.

Tetemrehívás.

— Gyanus haláleset. —

— jen. 20.

Rejtélyes bűneset nyomravezető szálait keresi most a szabadkai vizsgálóbírósig a bácsmezei Ó-Moravica községben. Egy titokzatos gyilkosság vádja haláltáncot a község mende-mondáiban; már hetek óta járta ott a rémes hír, hogy a nemrég elhalt Harezi Éva nem természetes halállal mult ki, hanem gyilkosság áldozata.

Ennek következtében a szabadkai vizsgálóbíró felásatotta moravica temetőben egy sirt és kiemeltetteonnet Papp Istvánné, szül. Harezi Éva koporsóját. Megvizsgálták a holttestet: nincsenek-e rajta a bűn áruló nyomai; rémes tetemrehívás ez, a melytől a bűnösök lelkiismerete megdöbben.

A titokzatos ügyet egy névtelen följelentés indította meg.

Szabadkai tudósítónk a következőket jelenti nekünk:

A múlt év november havának 14-én Harezi Éva, egy körülbelül 76 éves öreg asszony, a kinek Papp István már a második férje, hazamenőben volt, a mikor még semmi baja sem volt. Többen találkoztak vele akkor, többek közt dr. Dambits Vilmos községi orvos is, a ki semmiféle különöset az öreg asszonyon észre nem vett. Az öreg asszony egy temetésről jött épen. Mikor férje haza jött, eleinte nem találta otthon feleségét, de később családja figyelmeztette Papp Istvánt, hogy az asszony szobájában ég a lámpa, valószínűleg ott van. Papp István fel is ment, de nejét alva találta a szobában. Az asszonyt, a mint azt Papp István így elöadta, fel se keltették, hanem ágyba fektették. Reggel ugy 4 óra tájban vette észre a férj, hogy felesége meghalt.

A család tagjainak kissé feltűnt mégis az asszony hirtelenül bekövetkezett halála. Ekkor szóvá tették azt, hogy feibonczoltas-sák-e, vagy ne. Az odahívott orvos arra a kérdésre, hogy nem-e történt valami különös a halottal, azt felelték, — hogy az asszony máskor is szokott így elaludni, a miért is, bár észrevették a nyakán és alsó

lábzárán a fekete foltokat, nem találták az asszony halálát természetellenesnek, hanem elhatározták, hogy nem boncoltatják fel.

Már senki sem beszélne Harezi Éva hirtelen elhalálzásáról, ha ott a házban nem találtak volna egy üvegecskét, a mely méregtartalmu volt. Ez vitte azután valószínűleg a följelentőket arra, hogy a bíróságnak jelentsék be az esetet, a mely azután a legerélyesebb lépéseket teszi meg, hogy a gyanus esetet kiderítse.

Ugy értesülünk, hogy az elhunyt végrendeletet hagyott hátra, a melyben férjét nevezte ki törvényes utódául, ráhagyta az egész vagyonát. Rejtélyes marad tehát a kérdés, hogy volt-e valaki, a kinek érdekében állott a szegény öreg asszonyt láb alól eltenni, — rejtélyes az is, hogy nem-e bosszu vitt valakit a bűnös lépésre, ha csakugyan erőszakos halállal mult ki az öreg asszony. A vizsgálat mindenesetre ki fogja deríteni, hogy volt-e az asszonynak ilyen haragosa, vagy hogy egyéb indok készítette a gyilkost cselekedetére.

Gőzmotor a mellényzsebben.

— Egy angol mérnök szeszácziós találmánya. —

— január 20.

Nem tréfa ez a fenti cím s nem akar valami humoros fejtetés lenni. Ha ugyanis a hír, melyet ma visz szét a táviró a világ minden részébe, megerősítést nyer, akkor el lehet mondani, hogy a világ egyik legnagyobb jelentőségű találmányát pattantotta ki Thornley Péter angol mérnök.

Az új találmány egy gőzmotor, mely parányi tért foglal csak el s mégis aránytalanul sok lóerőt tud kifejteni. Szénfogyasztása minimális. Egy-egy lóerő után csak annak a szénmennységnek a nyolczadrészét amészti fel az új motor, mint a mennyit a most használatban levő s legjobbnek ismert gőzmotorok fogyasztanak.

Thornley Péter a napokban kapott szabadalmat a találmányára s egyuttal be is mutatott egy gőzmotort, mely tizenöt lóerejű. Az egész gépezet mindenestül elfér egy szivardobozban s a szakértők nagy bámulatára a legkifogástalanabbul működött.

Thornley Péter azt állítja a maga találmányáról, hogy az, ha nagyobb arányokban elkészítve szintén beválik, az egész

tengeri hajózást más alapokra fogja fektetni, hogy egy gőzhajó három nap alatt megtehesse az utat Európa és Amerika között.

A szárazföldi közlekedési eszközök természetesen szintén alapos változáson mennek keresztül. A vasutakon, ha a régi alépitmények kibírják, a személyvonatok gyorsvonati sebességgel fognak közlekedni s a páris-bécsi expresszvonat tizenhét óra alatt fogja megjárni az utat.

Az angol hadügyminiszterium is érdeklődött az új találmány iránt. Az ágyuvontás nehéz kérdését látná megoldva a katonai kormány, ha a kis terjedelmű és aránylag igen kis súlyú gőzmotort az ágyukra alkalmazni lehetne. Az automobiloknak lejárna a kora, mert sokkal olcsóbban szállít a kocsiülés alá dugott gőzmotor, mely a kocsiülésen keresztül pöfékelné a füstöt.

A fantázia gyöngé ahhoz, hogy a találmány jövőjét kellőképp kirajzolja. Hiszen ha a tizenöt lóerejű gőzmotor elfér egy szivardobozban, akkor a két lóerejű bizonyosan elfér egy mellényzsebben. És hogy ebből micsoda kavarodás támadna, azt könnyen ki lehet találni.

INGATLANOK FORGALMA.

Tóth Kálmánné Kiss Mária veszi a debreczeni 8987. szíjtkvben foglalt 284 négyszögöl homokkerti szőlőt ifj. Barcsay Miklósné és társaitól 4330 koronáért.

Sóvágó József és neje Kékényesi Eszter veszik a debreczeni 8986. szíjtkvben foglalt 300 négyszögöl homokkerti szőlőt ifj. Barcsay Miklósné és társaitól 1700 kor.

Gyenes József és neje Hulyás Erzsébet veszik a debreczeni 8485 szíjtkvben foglalt 318 négyszögöl homokkerti szőlőt ifj. Barcsay Miklósné és társaitól 1272 koronáért.

REGÉNYCSARNOK.

A bectelen.

Irta: **Guy de Montgailhard.**

(Vége.)

IV.

Mély csend követte Mutius szavait. E büszke férfiak lehajtották fejeiket és nem feleltek. Kevélység fogta el lelküket, mely megsemmisítette bennük az irgalmasságot. Severus püspök azonban ég felé emelte kezét, így kiáltott fel: Testvérek, mit csináltok? Nem hallottátok, hogy Ruffus küldöttje beocsátást kért tőletek? Vonakodtok őt befogadni?

Az egyik ramete így válaszolt: — Ez ember élő bűn. Hogyan élhetünk mi békeességben, ha közöttünk maradna Severus erre így szólt: Ki oly merész, ki jobbnak tartja magát közületek nálánál? Testvéreim! Hiszen Jézus nem a jókért halt meg a kereszten, hanem a vezeklő bűnösökért. Majd kemény hangon folytatta: A ki nem akar Mutussal élni, az bátran elhagyhatja szállását. Én vele maradok, sőt azt mondom: testvér, köszönöm, hogy eljöttél és megtiszteltél engem. Majd térdre borult Mutius előtt és megcsókolta lábait. Erre a keresztények gyülekezete utánzta a püspök nemes példáját. Majd a keresztények imádkozni mentek a Megváltó képe elé, megköszönni, hogy új társat adott nekik. Mutius követte őket. Elnagyták a házat; egy kis dombhoz mentek, melynek csucsnál volt elhelyezve a kereszt, Jézus képével. Mindnyájan letérdeltek és imádkozni kezdtek. De az Isten megengedte a démonnak, hogy belopódzék szívükbe és megzavarja csendes imájukat. A jámbor férfiak visszaemlékeztek Mutius szavaira, bectelen szerelmére, bűnös életére. Szemeik előtt lebegtek Nero orgiái, a kegyencnök csábos tánczai. Buja vágyak szállták meg őket. Ekkor a szerencsétlenek a kereszthez fordították tekintetüket, segítséget kérve a Megváltótól. Ugyanazon kép jelent meg előttük, mint a mely Mutius előtt. A keresztre feszített Megváltó vonásai lassanként megváltoztak és a hold sugarai nem Jézus meztelen testét világították meg, hanem egy tisztátalan nő testét, a ki karjait feljók nyujtva, vágytól mohón, kaczer szemekkel nézett rájuk. Hirtelen felkiáltottak és a kereszthez rohantak, szerelmes szavakat lihogva. Severus püspök megérezte, mily kísértésnek vannak kitéve hívei.

— Testvérek, mit csináltok... kiáltott föl.

A kísértés egyszerre megszűnt. A keresztények szégyenpirral közeledtek a püspökhöz, alázatosan bocsánatért rebegeve. Ekkor Severus püspök kiterjeszté karjait és mondá:

— Szálljatok magatokba, kevélyek, kik megvetettétek a bűnöst.

Majd ujjával Mutius mutatott, ki térdre borulva buzgón imádkozott a földön és dicsőfény övezte a fejét.

Fordította: *Rónay Béla.*

Budapesti árutőzsde.

A „Debreczen” távirati tudósítása.

— Déli zárlat. —

Január 20.

Készáru: csendes.

Buza áprilisra	7.85—7.86
„ októberre	7.65—7.66
Rozs áprilisra	6.60—6.61
Zab	5.48—5.49
Tengeri májusra	5.28—5.29

Uj!

Fontos és czélszerű ujtás! Első e téren!

Uj!

A „Hajdumegyei Népbank mint Szövetkezet”

Főtér 26. sz. alatt, a főtőzsde keresztépületében.

Értesíti a helybeli s vidéki közönséget, hogy a még jelentkező tagoknak késedelmi illetékek nem számíttatnak föl.

1 Törzsbetét heti 50 fillér, mely havonként előre is fizethető.

— Vidéki tagok befizetéseiket postai Cheque útján eszközölhetik. —

A kölcsönkamat 6%-ban állapittatik meg, mely kamat a törzsbetétekkel együtt hetenként fizetendő.

A kamatok hetenként fizetendők.

A kamatok hetenként fizetendők.

Uj!

Fontos és czélszerű ujtás! Első e téren!

Uj!

inas 6 heti fogházra, B. Földesi Mihály 16 éves kovács inas 3 hónapi fogházra, Kiss Antal 16 éves csavargó 3 hónapi fogházra, Dinnyés Imre 32 éves napszám 5 hónapi fogházra, Szilágyi Sándor 17 éves cipész inas 3 hónapi fogházra, Bartha Bálint 14 éves suhancz 6 heti fogházra, Murvai Géza 13 éves inas 6 heti fogházra, Várad Elek 15 éves cipész inas 2 hónapi fogházra, Kis (Kovács) Mihály 14 éves suhancz 6 heti fogházra.

A többi vádlottak Lenk (Ring) János, Kádár Ferencz, Fazekas Ferencz, Tótfalusi Antal, Bálint Ferencz, Tökés István, Szilágyi Bernát, Hrebenda András, Török Zoltán, Demjén József, Dézsi László, Reier Márton, Balogh István és Marényik Viktor ellen részben az ügyész a vádat eljette, részben pedig a bíróság a vád alól őket felmentette.

Weisz Fenyő Istvánt kivéve a vádlottak 12, illetve 11 napig vizsgálati fogdában voltak, ezt az időt a kir. törvényszék a büntetésből kitöltöttnek vette.

Az eljárási költség 67 korona 66 fillért tett ki, mely azonban vádlottak vagyontalansága miatt behajthatatlan.

Dr. Udvarhelyi Dezső kir. ügyész Weisz Fenyő István büntetésének súlyosbításáért felebezett, vádlott és védője az ítéletben megnyugodtak.

A többi vádlottak büntetésének súlyosbításáért ügyész felebezett, vádlottak is, részben mert nem érzik magukat bűnösnek, részben büntetésük enyhítéseért.

Ezzel az érdekes törvényszéki tárgyalás véget ért.

TÖRVÉNYSZÉK.

A püspökladányi kir. járásbíróság évi ügyforgalmáról kimutatást közölnék velünk. E szerint az elmúlt évben érkezett ügyek száma — a telekkönyveket nem számítva, 1951-et tesz ki, melyek közül folyamatban 163 darab maradt. Sommás per volt 415, legtöbb fizetési meghagyás: 491, lezesekelebb a Vb. lajstrom, mely mindössze 2 számot szolgáltatott. — A telekkönyvi beadványok összes száma 6344, tehát a múlt évinél 2000-rel több. Ezekből ügy 2671, míg 2377 a betétszerkesztő bizottság által felvett jegyzőkönyvekre esik. Telekkönyvi ügy elintézetlenül 11 maradt. A telekkönyvben bevezetés 2407 fogantatott 5577 sz. tjkvben. Az elkészített tki kivonatokat folytán létrejött érték forgalom 2600 korona. Ha ezekhez még hozzá vesszük, hogy leirási és kiadványozási hátralék nem maradt, előttünk áll az ezen kis bíróság által betöltött munkakör teljes kerete. Nem megvetendő munkásság ez s azt hisszük dicséretére válik a személyzetnek s első sorban a bíróság vezetője Cziko István kir. járásbírónak, ki valóban teljes odaadással s nem lankadó buzgalommal igyekszik a bíróságnak minél magasabb színvonalra emelésén.

Harcz az erdőben.

Gyilkos vadászok.

(Saját tudósítónktól.)

Borzalmas kegyetlenséggel véghezvitt gyilkosság történt a turuczmezei Poruba község határában levő uradalmi erdőben.

A gyilkosságot — mint nekünk írják — vadászok követték el. Az eset részletei a következők: Smolen Mátyás,

Smolen Antal, Benyó András és Benesik Mihály porubai lakosok a környéknek legveszedelmesebb orvvadászai voltak. Ez a 4 ember valóságos réme volt az erdővédeknek s valamennyien fegyházat ültek az erdővédek ellen elkövetett merényletekért. Czaljik Ferencz erdővéd elhatározta, hogy ártalmatlanná teszi őket.

Vasárnap délután Czaljik a faluban járt s ott értesült, hogy a 4 orvvadász az éjjel lesre készül. Czaljik hazament s maga mellé véve Kucskó Péter erdősu hanczot, az erdőbe tértek az orvvadászokra le ni. Egy bozót mögött húzták meg magukat s várták a négy embert, a kiknek arra kellett volna elhaladniuk. A mint ott gubbasztottak, egyszerre négy oldalról is lövés érte őket. Czaljikot a czombján érte a lövés, míg Kucskó az egyik karján sebesült meg. A lövés után felugráltak, hogy biztosabb menedékhelyre fussanak. Kucskónak sikerült is a menekülés, ellenben Czaljik, a kinek a lába volt megölve, elbukott.

A vadászok erre megrohanták és puskáikkal teljesen szétverték a fejét. A mikor pedig az áldozat már kiszorult, lábainál fogva felkötötték egy fára. — Kucskó, a ki a Czaljik segélykiáltásait hallotta, lefutott a községbe a csendőrséghez, a honnan egy őrzőjáratlalt járt ember holttestét megtalálták. A csendőrség még az éjjel üldözöbe vette a 4 gyilkost, a kiket azonban csak tegnap sikerült letartóztatni és bekisérték őket a járásbíróság börtönébe.

MULATSÁG.

Mulatságok sorrendje.

Január 20-án. Gazdász táncestély a „Biká”-ban.
Január 20-án. Csizmadia szövetkezet bálja a „Koroná”-ban.
Január 23-án. A „Casinó” estélye.
Január 23-án. Polgári kör bálja a „Biká”-ban.
Január 24-én. Asztalos ifjúság bálja a „Biká”-ban.
Január 24. Fényes jégünnep a Margit fürdő jégpályáján.
Január 30-án. Jogász bál a „Biká”-ban.
Január 30-án. Vas- és fémmunkások bálja a „Koroná”-ban.
Február 4-én. Kereskedő ifjak bálja a Bikában.
Február 6-án. Nőegyleti bál a Bikában.
Február 6-án. Postás bál a Koronában.
Február 13. A debreczeni „Függetlenségi Kör” bálja a Bika szálloda disztermében.
Február 14-én. Fillér-egylet teaestélye a Bikában.
Február 7-én. Iparos kör bálja a Bikában.
Február 13-án. A „Debreczeni Első Temetkezési Egylet” táncmulatsága a „Koronában”.

A h-hadházi kaszinó táncmulatsága. A hajduhadházi pártszínezet nélküli kaszinó — 1904. évi február hó 13-án, a vendéglő nagytermében tartandó zártkörű táncvígalmat rendez. A rendezőség tagjai: Veszprémy István bálbiz. elnök, Simon Károly pénztárnok, Farkas Ödön és dr. Hadházy Zsigmond alelnökök, Rácz József ellenőr, Németi József, Varró Ferencz, Hadházy Ferencz, Hadházy Gergely, Nagy

Ferencz, Schável Károly, Hadházy Endre, Hadházy József, Burger Béla, Hadházy Endre ifj. Ócody Mihály, Soós Gábor, Szabó Lajos, Józsa Károly, N. Nagy Sándor, Kóti Jeremiás, dr. Kozma János, Müller Antal, Somogyi Antal, Vida Károly, Kovács Károly, Kohn Herman, Bajdor János, Csapó Zsigmond, Hadházy László, dr. Weisz Aron. Beléptidij személyenként 2 korona, családjegy 5 korona. Kezdeté este nyolc órákor.

M. Á. V. altisztek bálja. A Tolnay Kornél m. á. v. üzletvezető védnöksége alatt álló debreczeni m. á. v. altiszti kör saját könyvtára gyarapítására 1904. évi február hó 6-án, szombaton az állomás épület I. és II. osztályu éttermében — zártkörű táncvígalmat rendez. Belépti-dij személy-jegy 2 korona, család-jegy (3 személyre) 4 korona. A zenét Kiss Béla elsőrendű zenekara szolgáltatja. Kezdeté este 8 órákor. Jegyek előre válthatók a kör helyiségében (Petőfi-tér 13.) és este a pénztárnál. Felülfizetések köszönettel fogadtnak és hírlapiilag nyugtáztatnak. A kik meghívóra igényt tartanak, de nem kaptak, azok forduljanak az elnökséghez Petőfi tér 13. szám.

Tetemrehívás.

— Gyanus haláleset. —

— jan. 20.

Rejtélyes bűneset nyomra vezető szálaít keresi most a szabadkai vizsgálóbíróság a bácsmezei Ó-Moravica községben. Egy titokzatos gyilkosság vádja hallatszott a község mende-mondáiban; már hetek óta járta ott a rémes hír, hogy a nemrég elhalt Harci Éva nem természetes halállal mult ki, hanem gyilkosság áldozata.

Ennek következtében a szabadkai vizsgálóbíró felásatott a moravica temetőben egy sirt és kiemeltette onnét Papp Istvánné, szül. Harci Éva koporsóját. Megvizsgálták a holttestet: nincsenek-e rajta a bűn áruló nyomai; rémes tetemrehívás ez, a melytől a bűnösök lelkiismerete megdöbben.

A titokzatos ügyet egy névtelen főjelentés indította meg.

Szabadkai tudósítónk a következőket jelenti nekünk:

A mult év november havának 14-én Harci Éva, egy körülbelül 76 éves öreg asszony, a kinek Papp István már a második férje, hazamenőben volt, a mikor még semmi baja sem volt. Többen találkoztak vele akkor, többek közt dr. Dembitz Vilmos községi orvos is, a ki semmiféle különöset az öreg asszonyon észre nem vett. Az öreg asszony egy temetőről jött épen. Mikor férje haza jött, eleinte nem találta otthon feleségét, de később családjá figyelmeztette Papp Istvánt, hogy az asszony szobájában ég a lámpa, valószínűleg ott van. Papp István fel is ment, de nejt alva találta a szobában. Az asszonyt, a mint azt Papp István így előadta, fel se keltették, hanem ágyba fektették. Reggel ugy 4 óra tájban vette észre a férj, hogy felesége meghalt.

A család tagjainak kissé feltűnt mégis az asszony hirtelen bekövetkezett halála. Ekkor szóvá tették azt, hogy feibonzoltas-sák-e, vagy ne. Az odahívott orvos arra a kérdésre, hogy nem-e történt valami különös a halottal, azt felelték, — hogy az asszony máskor is szokott így elaludni, a miért is, bár észrevették a nyakán és alsó

lábzárán a fekete foltokat, nem találták az asszony halálát természetellenesnek, hanem elhatározták, hogy nem boncoltatják fel.

Már senki sem beszélne Harezi Éva hirtelen elhalálozásáról, ha ott a házban nem találtak volna egy üvegecskét, a mely méregtartalmu volt. Ez vitte azután valószínűleg a följelentőket arra, hogy a bíróságnak jelentsék be az esetet, a mely azután a legerélyesebb lépéseket teszi meg, hogy a gyanus esetet kiderítse.

Ugy értesülünk, hogy az elhunyt végrendeletet hagyott hátra, a melyben férjét nevezte ki törvényes utódául, ráhagyta az egész vagyonát. Rejtélyes marad tehát a kérdés, hogy volt-e valaki, a kinek érdekében állott a szegény öreg asszonyt láb alól eltonni, — rejtélyes az is, hogy nem-e bosszu vitt valakit a bűnös lépésre, ha csakugyan erőszakos halállal mult ki az öreg asszony. A vizsgálat mindenesetre ki fogja deríteni, hogy volt-e az asszonynak ilyen haragosa, vagy hogy egyéb indok késztette a gyilkost cselekedetére.

Gőzmotor a mellényzsebben.

— Egy angol mérnök szenzációs találmánya. —

— január 20.

Nem tréfa ez a fenti czim s nem akar valami humoros felültetés lenni. Ha ugyanis a hír, melyet ma visz szét a táviró a világ minden részébe, megerősítést nyer, akkor el lehet mondani, hogy a világ egyik legnagyobb jelentőségű találmányát pattantotta ki Thornley Péter angol mérnök.

Az új találmány egy gőzmotor, mely parányi tért foglal csak el s mégis aránytalanul sok lóerőt tud kifejteni. Szénfogyasztása minimális. Egy-egy lóerő után csak annak a szénmennyiségnek a nyolczadrészét amészti fel az új motor, mint a mennyit a most használatban levő s legjobbnak elismert gőzmotorok fogyasztanak.

Thornley Péter a napokban kapott szabadalmat a találmányára s egyuttal be is mutatott egy gőzmotort, mely tizenöt lóerejű. Az egész gépezet mindenestül elfér egy szivardobozban s a szakértők nagy bámulatára a legkifogástalanabbul működött.

Thornley Péter azt állítja a maga találmányáról, hogy az, ha nagyobb arányokban alkészítve szintén beválik, az egész

tengeri hajózást más alapokra fogja fektetni, hogy egy gőzhajó három nap alatt megtehesse az utat Európa és Amerika között.

A szárazföldi közlekedési eszközök természetesen szintén alapos változáson mennének keresztül. A vasutakon, ha a régi alépitmények kibírják, a személyvonatok gyorsvonati sebességgel fognak közlekedni s a páris-bécsi expresszvonat tizenhét óra alatt fogja megjárni az utat.

Az angol hadügyminiszterium is érdeklődött az új találmány iránt. Az ágyuvontatás nehéz kérdését látná megoldva a katonai kormány, ha a kis terjedelmű és aránylag igen kis súlyu gőzmotort az ágyukra alkalmazni lehetne. Az automobiloknak lejárna a kora, mert sokkal olcsóbban szállít a kocsikulcs alá dugott gőzmotor, mely a kocsikulcson keresztül pöfékelné a füstöt.

A fantázia gyöngye ahhoz, hogy a találmány jövőjét kellőképp kirajzolja. Hiszen ha a tizenöt lóerejű gőzmotor elfér egy szivardobozban, akkor a két lóerejű bizonyosan elfér egy mellényzsebben. És hogy ebből micsoda kavarodás támadna, azt könnyen ki lehet találni.

INGATLANOK FORGALMA.

Tóth Kálmánné Kiss Mária veszi a debreczeni 8987. sztkjvben foglalt 284 négyszögöl homokkerti szőlőt ifj. Barcsay Miklósné és társaitól 4330 koronáért.

Sóvágó József és neje Kökényesi Eszter veszik a debreczeni 8986. sztkjvben foglalt 300 négyszögöl homokkerti szőlőt ifj. Barcsay Miklósné és társaitól 1700 kor.

Gyenes József és neje Hulvás Erzsébet veszik a debreczeni 8485 sztkjvben foglalt 318 négyszögöl homokkerti szőlőt ifj. Barcsay Miklósné és társaitól 1272 koronáért.

REGÉNYCSARNOK.

A bectelen.

Irta: **Guy de Montgailhard.**

(Vége.)

IV.

Mély csend követte Mutius szavait. E büszke férfiak lehajtották fejeiket és nem feleltek. Kevélység fogta el lelküket, mely megsemmisítette bennük az irgalmasságot. Severus püspök azonban ég felé emelte kezét, így kiáltott fel: Testvérek, mit csináltok? Nem hallottátok, hogy Ruffus küldöttje bebocsátást kért tőletek? Vonakodtok őt befogadni?

Az egyik ramete így válaszolt: — Ez ember élő bűn. Hogyan élhetnénk mi békeességben, ha közöttünk maradna. Severus erre így szólt: Ki ogy merész, ki jobbnak tartja magát közületek nálánál? Testvéreim! Hiszen Jézus nem a jókért halt meg a kereszten, hanem a vezeklő bűnösökért. Majd kemény hangon folytatta: A ki nem akar Mutussal élni, az bátran elhagyhatja szállását. Én vele maradok, sőt azt mondom: testvér, köszönöm, hogy eljöttél és megtiszteltél engem. Majd térdre borult Mutius előtt és megcsókolta lábait. Erre a keresztények gyülekezete utánozta a püspök nemes példáját. Majd a keresztények imádkozni mentek a Megváltó képe elé, megköszönni, hogy új társat adott nekik. Mutius követte őket. Elnagyták a házat; egy kis dombhoz mentek, melynek csucsn volt elhelyezve a kereszt, Jézus képével. Mindnyajan letérdeltek és imádkozni kezdtek. De az Isten megengedte a démonnak, hogy belopódzék szívükbe és megzavarja csendes imájukat. A jámbor férfiak visszaemlékeztek Mutius szavaira, bectelen szerelmére, bűnös életére. Szemeik előtt lebegtek Nero orgiái, a kegyencznök csábos tánczai. Buja vágyak szállták meg őket. Ekkor a szerencsétlenek a kereszthez fordították tekintetüket, segítséget kérve a Megváltótól. Ugyanazon kép jelent meg előttük, mint a mely Mutius előtt. A keresztre feszített Megváltó vonásai lassanként megváltoztak és a hold sugarai nem Jézus meztelen testét világították meg, hanem egy tisztátalan nő testét, a ki karjait feljéjük nyujtva, vágytól mohón, kaczer szemekkel nézett rájuk. Hirtelen felkiáltottak és a kereszthez rohantak, szerelmes szavakat lihegve. Severus püspök megérezte, mily kísértésnek vannak kitéve hívei.

— Testvérek, mit csináltok... kiáltott föl.

A kísértés egyszerre megszűnt. A keresztények szégyenpirral közeledtek a püspökhöz, alázatosan bocsánatért rebegve. Ekkor Severus püspök kiterjeszté karjait és mondá:

— Szálljatok magatokba, kevélyek, kik megvetettétek a bűnöst.

Majd ujjával Mutiusra mutatott, ki térdre borulva buzgón imádkozott a földön és dicsfény övezte a fejét.

Fordította: **Rónay Béla.**

Budapesti árutőzsde.

A „Debrecen“ távirati tudósítása.

— Déli zárlat. —

Január 20.

Készáru: csendes.

Buza áprilisra	7.85—7.86
„ októberre	7.65—7.66
Rozs áprilisra „	6.60—6.61
Zab „	5.48—5.49
Tengeri májusra	5.28—5.29

Uj!

Fontos és czélszerű ujtás! Első e téren!

Uj!

A „Hajdumegyei Népbank mint Szövetkezet“

Főtér 26. sz. alatt, a főtőzsde keresztépületében.

Értesíti a helybeli s vidéki közönséget, hogy a még jelentkező tagoknak késedelmi illetékek nem számíttatnak föl.

1 Törzsbetét heti 50 fillér, mely havonként előre is fizethető.

— Vidéki tagok befizetéseiket postai Cheque utján eszközölhetik. —

A kölcsönkamat 6%-ban állapittatik meg, mely kamat a törzsbetétekkel együtt hetenként fizetendő.

A kamatok hetenként fizetendők.

A kamatok hetenként fizetendők.

Uj!

Fontos és czélszerű ujtás! Első e téren!

Uj!

Apró hirdetés.

BOROS TESTVÉREK nődivat áruházában remek őszi divatkelmek és téli czikkek óriási választékban megérkeztek. Meglehető olcsó árak!

116.
1904.

Pályázati hirdetmény.

Hajdúvármegye Nádudvar községben nyilvános rendszeresített következő állások pályázatot hirdetnek:

- I. Második segédjegyzői állás évi 900 K.
- II. Iktatói állás évi 900 korona.
- III. Végrehajtói állás évi 900 korona.
- IV. I noki állás 600 korona, havonként utólagosan fizetendő fizetéssel.

Felhívom pályázati önhajtókat, felszerelt kérvényeiknek hozzám február 11-ig leendő beadására.

Választás február hó 12-én, d. e. 10 órakor, Nádudvar község házában fog megtartatni.

Hajdúszoboszló, 1904 január 18.

Nábráczky,
főszolgabíró.

Mindenféle bélyegzők és izléses nyomtatványokat készít pontosan és olcsón

KRAUSZ JÓZSEF

első debreczeni bélyegzőgyár és könyvnyomda
Hal-piacz.

Új gépész-kovács műhely.

Tisztelettel tudatom a nagyérdemű gazdaközönsséggel, hogy a

TELEKI-UTCZA 37. SZÁM

alatt műhelyt nyitottam, melyben mindenféle gazdasági gépek, gazdasági kovácsmunkák, okszerű lóvasalás és szivattyuskutak javítása felügyeletem alatt eszközöltetik.

Miután a magyar királyi gazdasági tanintézetnél több éven át mint gazdasági gépész-kovács működtem, alkalmam volt a szakmámba vágó legkiválóbb munkákra megismerkedni s így e terepen a legkényesebb igényeket is kielégíthetem. A tisztelt gazdaközöntség becses pártfogását kérem

Veress István,

mezőgazdasági gépész és okleveles lóvasaló-kovács.

Csak e hó 31-ig tart!

Piacz-utca 28. sz. alatt

(Nagytőzsde mellett) levő Stein Adolf bazár-üzletében az elárúsítás.

Nagy raktár játék, díszművek, fényképkeretek, Plüsché fénykép és levele ölap albumokban, Porcellán és majlika dísz- és hamutányerok. Gyertyatartók. Kézeltő- és inggombok, nyakkendő-rűk. evőeszköz, kék zománcosított edények, — szappan és Parfümök. Gyorsfűzők, minden elfogadható áron eladatnak.

Bereendezési állványok, asztalok, gázvilágítási eszközök, levehető kirakat-azekrények bármilyen árért kapható.

+ Elhizást +

meggátol a Thielés-féle soványító-tea, a mely semmiféle ártalmas anyagot nem tartalmaz és a mindennapi munka végzését nem akadályozza. Csomag 175 fillér, 4 csomag bérmentve (utánvét mellet.)

LUDWIG THIELE, Drogist. Mannheim.

Gyönyörű

farsangi ujdonságok:

Csipkeruhák, Selyemgázok, Ruhaselymek, Áttört Grenadin-szövetek. Sima és mintázott Selyem-Batizstok, Himzett- és Ajour Batizstok, Belépőkrealóposztók és selymek, Legyezők, sálók, virágok érkeztek:

BOSZNAY J. és TÁRSA

divatáruházában,

Debreczen, Koszuth-utca 5. sz.

**BRÁZAY FÉLE
SŐSBORSZESZ**

NAGY ÜVEC

ÁRA: 2 KORONA

Ø KIS ÜVEC ÁRA: 1 KORONA

HASZNÁLATI UTASÍTÁS MINDEN ÜVEGHEZ

. . . . MELLÉKELVE VAN!

Egy jó csésze tea kedvelők, kérjétek mindenütt a világ legjobb és legfinomabb teáját

Indra tea

Melange a legfinomabb China, India és Ceylonból. Valódi csak eredeti csomagban. Raktárok a felragaszokon láthatók.

Főraktár Debreczenben:

Kontsek Gézaná.

Csődkiárulás.

Közadós Halmágyi Sámuel csődtömegéhez leltározott és a csődleltár 2-1331. tételei alatt felvett női paletok, kabátok, muffok, napernyők, esernyők, flanel és selyemblonozok és egyéb női divatcikkkek

==== folyó január hó 16-tól 23-ig ====

darabonként a Piacz-utca 47. szám alatti üzleti helyiségben kiárusittatnak.

Dr. Szöllős Dezső,

csődtömeggondnok.

Debreczen, nyomtatott a város könyvnyomdájában. 1904.